

Одеський національний медичний університет
Медичний факультет №2
Кафедра акушерства та гінекології

Силабус курсу
Акушерство та гінекологія

Обсяг	10,5 кредитів ЄКТС, 315 годин
Семестр, рік навчання	VII, IX, XII семестри, 4, 5, 6 курс
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Викладачі кафедри акушерства та гінекології
Контактний телефон	(048) 723-29-01
E-mail	obgyn1@onmedu.edu.ua
Робоче місце	Аудиторії кафедри акушерства та гінекології м. Одеса, вул. Пастера, 9
Консультації	Четверг 14.30-16.00 Субота 9.00-13.00

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація можлива під час проведення консультацій за очним принципом (offline / Face to face), або дистанційно (online) за допомогою Teams (за попередньою домовленістю). Комунікація може бути здійснена також з використанням E-mail. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу. Вирішення «робочих питань» можливо за вказаним номером телефону.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом дисципліни «Акушерство та гінекологія» є методи діагностики, лікування та реабілітації гінекологічних хворих, вагітних, плодів, породіль та жінок, які годують груддю, а також методи допомоги в пологах.

Пререквізити курсу: дисципліна є обов'язковою і ґрунтується на вивченні студентами таких фундаментальних дисциплін як анатомія людини, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, загальна хірургія (з оперативною хірургією та топографічною анатомією) й інтегрується з хірургією, онкологією, екстреною та невідкладною медичною допомогою, анестезіологією та інтенсивною терапією.

Постреквізити курсу: закладає основи вивчення студентами сімейної медицини та медицини невідкладних станів, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з акушерства та гінекології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Метою курсу «Акушерство та гінекологія» є оволодіння здобувачами вищої освіти методами діагностики, лікування та реабілітації гінекологічних

хворих, вагітних та породіль, а також методами надання допомоги в пологах.

Завдання:

- ◆ познайомити студентів з методами діагностики, принципами профілактики, лікування та реабілітації гінекологічних хворих;
- ◆ формування практичних навичок діагностики та лікування гінекологічних хворих та вагітних;
- ◆ формування вмінь надавати невідкладну медичну допомогу при патологічних станах в акушерстві та "гострому животі" у гінекологічних хворих;
- ◆ формування вмінь складати схеми лікування та реабілітації хворих;
- ◆ формування практичних навичок допомоги в пологах.

Очікувані результати.

В результаті вивчення студенти повинні знати:

- основні принципи організації акушерсько-гінекологічної допомоги населенню України;
- загальні елементи догляду за гінекологічними хворими та породільями;
- теоретичні основи сучасної асептики та антисептики;
- класифікацію, клініку, методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотечі;
- основи реаніматології, клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи при проведенні реанімації;
- засоби і способи допомоги в пологах;
- клініку, діагностику та лікування окремих захворювань, що передаються статевим шляхом;
- методику та особливості обстеження гінекологічних хворих;
- методику та особливості обстеження вагітних;
- методику та особливості обстеження в пологах;
- методику та особливості обстеження породіль;
- методику та особливості обстеження пацієнток з захворюваннями молочних залоз;
- структуру медичної карти стаціонарного хворого.

Студенти повинні вміти:

- ✓ діагностувати різноманітні "гострі" стани в акушерстві та гінекології;
- ✓ надавати першу медичну допомогу при різноманітних невідкладних станах в акушерстві та гінекології;
- ✓ проводити консультування з планування сім'ї;
- ✓ брати біологічний матеріал для циторфологічного, бактеріоскопічного та бактеріологічного досліджень;
- ✓ вибрати метод допомоги в пологах;
- ✓ застосувати заходи для профілактики виникнення пролежнів;
- ✓ провести диференційну діагностику при кровотечі, виявляти ознаки розвитку геморагічного шоку;

- ✓ способи тимчасової зупинки кровотечі, вибирати спосіб для кінцевої зупинки кровотечі;
- ✓ вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- ✓ проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження гінекологічних хворих;
- ✓ проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження вагітних;
- ✓ оформити карту стаціонарного хворого для пацієнтки з гінекологічною патологією;
- ✓ оформити партограму;
- ✓ проводити консультування безплідної пари;
- ✓ проводити консультування з планування сім'ї.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (180 год.), організації самостійної роботи студентів (115 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні (лекція, бесіда); наочні (мультимедійні презентації, схеми, таблиці, рентгенограми); практичні заняття з використанням манекенів, симуляторів та роботів; метод «стандартизований пацієнт», робота з підручником (самостійна робота студентів), виконання індивідуальних самостійних завдань. Під час практичних занять студент курає одну гінекологічну хвору, пише та здає викладачу навчальну історію хвороби. Передбачається проведення групових консультацій (3 год. на тиждень згідно з розкладом консультацій).

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Гінекологія. (4 курс)

Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги.

Тема 2. Клінічна анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія в гінекології.

Тема 3. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи.

Тема 4. Нейроендокринні синдроми в гінекології.

Тема 5. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Ендометриоз. Новоутворення молочної залози.

Тема 6. Передракові захворювання жіночих статевих органів.

Тема 7. Запальні захворювання жіночих статевих органів.

Тема 8. «Гострий живіт» в гінекології.

Тема 9. Неплідний шлюб.

Тема 10. Планування сім'ї.

Розділ 2. Акушерство (5 курс)

Тема 11. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Тема 12. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.

Тема 13. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.

Тема 14. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.

Тема 15. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.

Тема 16. Дистрес плода під час вагітності і в пологах. Затримка розвитку плода.

Тема 17. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Тема 18. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.

Тема 19. Невиношування вагітності. Передчасні пологи.

Тема 20. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Тема 21. Аномалії пологової діяльності матки. Пологовий травматизм. Оперативне акушерство.

Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді.

Тема 23. Післяпологові септичні захворювання.

Розділ 3. Акушерство та гінекологія (6 курс).

Тема 24. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді.

Тема 25. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.

Тема 26. Жіночі уrogenітальні запальні захворювання.

Тема 27. Доброякісні новоутворення статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози. Ендометріоз.

Тема 28. Передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення.

Тема 29. Невідкладні стани в гінекології.

Тема 30. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Тема 30. Неплідність у шлюбі. Планування сім'ї.

Тема 31. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.

Тема 32. Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.

Тема 33. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Тема 34. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.

Тема 35. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода.

Тема 36. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Тема 37. Аномалії скоротливої діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода.

Тема 38. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Тема 39. Оперативні втручання в акушерстві.

Тема 40. Післяпологові септичні захворювання.

Тема 41. Плацентарна дисфункція, затримка розвитку плода, дистрес плода.

Тема 42. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця.

Перелік рекомендованої літератури

Основна література:

1. Акушерство та гінекологія: нац. підручник для медичних ВНЗ ІV рівнів акредитації у 4 т. / Запорожан В. М., Татарчук Т.Ф., Гладчук І.З., Дубініна В.Г., Подольський В.В., Рожковська Н.М., Марічерета В.Г., Волянська А.Г. К.: ВСВ «Медицина», 2014.

2. Гінекологія: підручник (за ред. Б.М.Венцківського, Г.К.Степанківської, М.Є. Яроцького). К.: ВСВ Медицина, 2012. 352 с.

3. Навчальний посібник з акушерства (за ред. І.Б.Венцківської, В.П.Лакатоша, В.М.Куща). К., 2018. РА-ГАРМОНІЯ. 210 с.

4. Навчальний посібник з акушерства (за ред. І.Б.Венцківської, В.П.Лакатоша, В.М.Куща). К., 2018. РА-ГАРМОНІЯ. 210 с.

5. Невідкладні стани в акушерстві : (змістові модулі з дисципліни «Акушерство і гінекологія»): Навч. посіб. Для студ. Вищ. мед. навч. закладів / за редакцією Б.М. Венцківського, А.Я. Сенчука, О.О.Зелінського. Видавництво «ТЕС», 2011. 260 с.

6. Акушерство і гінекологія: у 2-х книгах.- Книга 1. Акушерство: підручник (ВНЗ ІІІ-ІV: р.а.) / В.І. Грищенко, М.О. Щербини та ін. - К.: Медицина, 2017. 424 с.

Додаткова література:

1. Запорожан В.М. Оперативна гінекологія: навчальний посібник. Одеса: Одеський медуніверситет, 2006. 292 с.
2. Методи контрацепції відповідно до періодів життя: навчальний посібник. К., 2013. 255 с.
3. Сучасні аспекти планування сім'ї: навчальний посібник. К., 2012. 307с.
4. Ситуаційні задачі з гінекології: навчальний посібник. / І.З.Гладчук, А.Г.Волянська, Г.Б.Щербина та інш.; за ред. проф. І.З.Гладчука. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 164 с.
5. Запорожан В.М., Міщенко В.П. Акушерська патологія: атлас, навчальний посібник. Одеса: Одеський медуніверситет, 2005. 292 с.
6. Медведь В.І. Вибрані лекції з екстрагенітальної патології вагітних. К., 2010. 239 с.
7. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання самостійної роботи студентів (СРС)

Самостійна робота студентів, яка входить до тем практичних занять, оцінюється під час поточного контролю засвоєння тем розділів на відповідному аудиторному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряються під час тестового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

З метою підвищення середньої арифметичної всіх оцінок, одержаних студентом при вивченні дисципліни, оцінка за індивідуальні завдання нараховується студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності.

Поточна успішність

Оцінювання успішності вивчення кожної теми з дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

Використовуються такі методи контролю результатів навчання студентів: усне опитування з теми заняття; тестування; розв'язання ситуаційних задач; захист історії хвороби, який складається з опису проведення клінічних обстежень, трактування та оцінки їх результатів, обґрунтування діагнозу, визначення показань до оперативних втручань, аналізу й оцінки результатів інструментальних і лабораторних досліджень; контроль практичних навичок надання першої медичної допомоги тощо.

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

На останньому практичному занятті викладач зобов'язаний оголосити студентам результати їх поточної академічної успішності, академічну заборгованість (якщо така є).

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю знань є диференційований залік, який здійснюється на останньому занятті у студентів 4 курсу за розілом 1, та іспит у студентів 4, 5 та 6 курсів.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, не мають академічної заборгованості та при вивченні дисципліни набрали за поточну навчальну діяльність середню кількість балів, не меншу за мінімальну — **3,00**.

Форма проведення диференційованого заліку стандартизована і включає перевірку на симуляторах та манекенах оволодіння студентами практичними навичками. Диференційований залік проводять професори та доценти кафедри. Засобами визначення засвоєння матеріалу (по одному запитанню з трьох розділів) є: оцінка теоретичної і практичної підготовки студента за 4-бальною (традиційною) шкалою.

Іспит у вигляді усного опитування проводять завідувач кафедри, завуч кафедри, професори та доценти кафедри. Засобами визначення засвоєння матеріалу (по одному запитанню з трьох розділів) є: оцінка теоретичної і практичної підготовки студента за 4-бальною (традиційною) шкалою.

Оцінювання дисципліни

Оцінка за дисципліну складається з частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності (середнє арифметичне всіх поточних оцінок студента) і диференційованого заліку, які становлять, відповідно, 50% та 50%.

Заохочувальні бали за рішенням кафедри можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації, зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни в університеті або серед ЗВО України, активним гуртківцям.

Середній бал за дисципліну	Оцінка з дисципліни за 4-х бальною шкалою
4,45 – 5,0	5
3,75 – 4,44	4
3,0 – 3,74	3

Критерії оцінювання

Оцінка **«відмінно»** виставляється у випадку, коли студент знає теми, що вивчаються в повному обсязі; дає вичерпні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує ситуаційні задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка **«добре»** виставляється за умови, коли студент знає всі теми і добре розуміє їх; відповіді на питання викладає правильно, послідовно та

систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує ситуаційні задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка **«задовільно»** ставиться студентові на основі його знань всього об'єму теми з предмету на задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; вирішує ситуаційні задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; неспроможний самостійно систематично дати відповідь, але на прості поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки. Студент невзможі відповісти на спрощені завдання навіть за допомогою навідних питань та неспроможний вирішувати ситуаційні задачі.

Самостійна робота студентів

Самостійна й індивідуальна робота студентів передбачає самостійне опрацювання навчального матеріалу, винесеного на СРС, і здійснюється у таких формах: вивчення навчальної, спеціалізованої літератури, директивних документів, написання історії хвороби, написання рефератів з тем пропущених занять тощо.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Лекції відпрацьовуються шляхом написання рефератів з теми заняття. Практичні заняття відпрацьовуються згідно з розкладом консультацій.

Студенти не мають право на перескладання оцінки останнього заняття (диференційованого заліку) та поточних задовільних і незадовільних оцінок з метою підвищення середньої арифметичної всіх поточних оцінок.

Студенти мають право впродовж семестру на перескладання поточних незадовільних оцінок тільки з метою досягнення середнього поточного балу 3,00.

Політика щодо академічної доброчесності

Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом.

Політика щодо відвідування занять та запізнень

Студент не повинен пропускати лекційні та практичні заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнення не бажані.

Мобільні пристрої

Недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії

Творча, ділова, доброзичлива атмосфера.